



Там, де небо стає бойовою стихією

Історія військовослужбовця
38-го зенітного ракетного полку
імені генерал-хорунжого
Юрія Тютюнника

Колись рейси та море, в якому він проводив більшу частину року, були його сенсом життя та улюбленою справою. Сьогодні небо над лінією фронту стало для нього новою блакитною стихією.

«Війну я зустрів у морі. За декілька днів до повернення на берег почалася війна. Я фактично прийшов із рейсу вже у воюючу країну. Мені тоді було 20», - згадує військовослужбовець. Як і для мільйонів українців, повномасштабне вторгнення росії стало шоком для молодого чоловіка. «Іжачок» міг би отримати бронювання від мобілізації та продовжити виходити в море, але обрав військову службу в протиповітряній обороні. «Не хотів, щоб на моїй землі панували московити. До того ж боляче було спостерігати, як порти, з яких нещодавно виходив у море, атакує з неба ворог», - пояснює свій вибір.

Позивний «Іжачок» наш співрозмовник отримав від побратимів у підрозділі. Хлопці жартували, що він наче «Хижак» у небі. Так і пішло: хижак - іжак. «Але мені дійсно подобається збивати ці кляті «бляшанки»!», - посміхається оператор. Згадуючи про перший збитий ворожий дрон, військовий наче пригадує щось приємне: «Коли збив перший дрон - дійсно «кайфону»». Але ж я вмію працювати з будь-якими видами дронів на позиціях. Всі довкола бачать, як я цим горю».

Та за бойовою роботою залишається найважливіше - люди, які чекають удома. «Та де б я не був, мене чекають мої рідні, особливо моя маленька племінниця. Для неї я - особистий супергерой. Бачимось ми вкрай рідко. Для рідних я все ще та допитлива дитина, що шукає пригод», - говорить «Іжачок».

Оператор БПЛА «Іжачок» керує дронами різних типів і виконує бойові завдання. Як і тисячі інших операторів БПЛА у складі Сухопутних військ ЗСУ, він сьогодні боронить Україну. А хочеться вірити, що колись «Іжачок» зможе знову вийти в море - вже під мирним небом.

Олександр БОЛДАРЄВ,
т.в.о. начальника групи комунікацій
38 ЗРП ім. генерал-хорунжого Юрія Тютюнника.

38-й зенітний ракетний полк імені генерал-хорунжого Юрія Тютюнника у складі Сил оборони України виконує завдання із захисту повітряного простору держави, зокрема й Миколаївщини.

Один із військовослужбовців полку - оператор БПЛА розрахунку перехоплювачів із позивним «Іжачок».



НЕ СПОСТЕРІГАЙ ЗА СТАТИСТИКОЮ - СТВОРЮЙ ЇЇ РАЗОМ З НАМИ!

Наші контакти: +380679666801
+380667176386

ПОГОДА

25 та 26 ВЕРЕСНЯ синоптики прогнозують мінливу хмарність, без опадів. Вітер штиль, 1 - 3 м/с. Температура повітря вночі +8...+10 градусів, вдень +20...+22 градуси.

27 ВЕРЕСНЯ - ясна погода, без опадів. Вітер північний, 2 - 4 м/с. Температура повітря вночі +12...+17 градусів, вдень +13...+23 градуси.

З понеділка по четвер (28 ВЕРЕСНЯ - 1 ЖОВТНЯ) прогнозується ясна погода зі зниженням денної температури до кінця періоду, місцями невеликий дощ. Температура повітря вночі коливатиметься від +12 до +17 градусів, вдень від +14 до +23 градусів.

Дата в календарі

Миколаївщині - 89!



89 років виповнилося 22 вересня Микола вській області. З цією датою жителів краю привітав т.в.о. начальника Микола всько ОВА Георгій Решетілов.

У своєму зверненні він нагадав, що Миколаївщина завжди була краєм, який працює і створює. Суднобудування, порти, аграрний сектор, промисловість, наука - усе це частина її історії. Але сьогодні,

заснавив Решетілов, силу області найкраще видно в людях.

Під час повномасштабної війни військові тримають оборону, рятувальники ліквідовують наслідки атак, енергетики повертають світло, медики рятують людей. Громади, попри руйнування, відновлюються і продовжують працювати.

Георгій Решетілов згадав усіх, хто віддав життя за рідний край, та подякував жителям області за працю і підтримку. Окремі слова вдячності адресував захисникам і захисницям.

«Миколаївщина вистояла», - наголосив він, побажавши області миру, відновлення, розвитку та нових можливостей.

ТЕЛЕГРАМ-НОВИНИ

МИКОЛАЇВЩИНА

Ветеранам - не лише пільги. У Миколаєві шукають практичні рішення, які мають зробити підтримку ветеранів та їхніх родин зручнішою. На засіданні координаційної ради обговорили організацію поховань загиблих захисників, оновлення документів щодо надмогильних споруд і доступність послуг у міських ЦНАПах.

Не оминули й питання ветеранського підприємництва - можливості започаткувати власну справу та повернутися до активного економічного життя громади. Говорили також про дотримання загальнонаціональної хвилини мовчання та поінформували про умови отримання грошової допомоги «Зимова підтримка».

Борг миколаївців за тепло наблизився до 238 мільйонів гривень. Станом на 15 вересня споживачі заборгували «Миколаївоблтеплоенерго» 237,9 млн гривень. Окремо за серпень містянам нарахували 29,4 млн гривень, які необхідно сплатити до 30 вересня. Підприємство працює з боржниками через реструктуризацію та судові позови. У серпні суди винесли 264 рішення про стягнення 3,5 млн гривень, а від початку року - 1542 рішення на понад 22,7 млн гривень.

За тепло доведеться платити майном. У Миколаєві заарештували підвальне нежитлове приміщення площею 274,7 кв. м на вулиці Леваневців, що належить підприємцю-боржнику. Власник не сплачував за теплопостачання з 2021 року, а його борг перед ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» на 18 вересня сягнув 492,9 тис. грн. Після рішення суду державний виконавець описав і арештував нерухомість. Її оцінять та виставлять на електронні торги, а виручені кошти спрямують на погашення боргу.

Витрати на опалення після модернізації зменшилися на 30%. У Миколаєві в одному з багатоквартирних будинків встановили індивідуальний тепловий пункт, який дозволить регулювати подачу тепла залежно від температури.

Перед модернізацією ОСББ провело енергоаудит: у 2020 році будинок отримав клас енергоефективності F. Згодом замінили частину вікон і трубопроводів, встановили балансуювальні клапани та нові входні двері. Після проведених робіт клас енергоефективності підвищився до E.

Миколаївщина
прифронтоваХроніка
вогняних днів

Тиждень для Микола вщини знову минув під знаком ворожих атак. Російські війська застосовували «Шахеда», FPV-дрони та КАБи, били по громадах, цивільному транспорту й інфраструктурі. Найважчі наслідки - загибель трирічної дитини та поранення чотирьох людей.

16 вересня. Російські війська тричі атакували пасажирський потяг №122 «Київ - Миколаїв» на ділянці між Новим Бугом і Баштанкою. Пасажирів та залізничників евакуювали, ніхто не постраждав. Уламки пошкодили лінію електропередач, через що без світла залишилися 18 населених пунктів. У Вознесенському районі було пошкоджено складську будівлю транспортної інфраструктури. Того ж дня FPV-дрон атакував Очаківську громаду - без постраждалих.

17 вересня. Ворог атакував Куцурубську та Галичинівську громади трьома FPV-дронами. У Дмитрівці пошкоджено вантажний автомобіль, у Лупаревому - легковик. Люди не постраждали.

18 вересня. Після атаки «Шахедами» пошкоджено адміністративну будівлю, приватний будинок, автомобіль та вікна багатопверхівки. На щастя, обійшлося без постраждалих.

19 вересня. У Галичинівській громаді FPV-дрон атакував цивільний автомобіль. 65-річний чоловік дістав поранення, його госпіталізували. Цього ж дня ворог тричі атакував Куцурубську громаду FPV-дронами. Постраждалих не було.

20 вересня. У селі Олександрівка Горохівської громади FPV-дрон пошкодив паркан приватного домоволодіння. У Парутиному Куцурубської громади ударом пошкоджено два трактори. Крім того, область атакували «Шахеда» та КАБ - без постраждалих.

21 вересня. У Вознесенському районі внаслідок російської атаки загинув трирічний хлопчик. У Новому Бузі «Шахед-131/136» влучив у складське приміщення із зерном. Спалахнула пожежа, попередньо - без постраждалих.

Того ж дня в Баштанському районі під час сільськогосподарських робіт загинув 31-річний тракторист. За попередніми даними, трактор наїхав на касетний боеприпас, який здетонував.

Ніч проти 22 вересня. Унаслідок атак «Шахедами» в Баштанському районі поранення дістали четверо чоловіків віком 21, 26, 33 та 37 років. Трьох постраждалих госпіталізували, один лікується амбулаторно. Станом на ранок 22 вересня один із поранених перебував у вкрай тяжкому стані, ще один - у стабільно тяжкому.

Підготувала
Олена ЖУРАВЕЦЬКА.

Комендантська година -
з першої ночі

На Микола вщині скоротили час комендантської години.

Від 22 вересня на всій території області вона діє з 1:00 до 5:00. У цей самий період встановлено спеціальний режим світломаскування в режимі повного затемнення.

Рішення ухвалила Рада оборони Миколаївської області. Відповідний наказ №30 від 21 вересня підписав тимчасовий виконувач обов'язків начальника Миколаївської ОВА Георгій Решетілов. Жителів області закликають дотримуватися встановлених правил і не ігнорувати сигнали повітряної тривоги.

Війна. Фронт. Тил

Захищають небо
над Миколаївщиною:
від громади міста захисникам передали
партію дронів-перехоплювачів

Громада Миколаєва системно підтримує українське військо, відповідаючи на запити бійців та забезпечуючи їх усім необхідним. Днями Микола вський міський голова Олександр Сенкевич передав оборонцям, які захищають небо над Микола вщиною, партію дронів-перехоплювачів.



«Сьогодні ми передаємо дрони-перехоплювачі хлопцям, які захищають наше небо. Впевнений, що вони допоможуть їм у виконанні бойових завдань та зроблять Миколаїв безпечнішим», - сказав мер.

Військовослужбовці подякували миколаївцям за підтримку:

«Дякуємо громаді Миколаєва за ці дрони. Зробимо все можливе, щоб кожен дрон досяг своєї цілі».

Миколаїв і надалі підтримуватиме наших воїнів, які боронять Україну.

Стало відомо

Миколаївщина
показала,
на що розраховує

Де брати гроші на відновлення області й у які проекти їх вкладати? Відповіді на ці питання Микола вщина шукала на першому Карпатському саміті, що відбувся 19 вересня. Участь у ньому взяв виконувач обов'язків начальника Микола вської ОВА Георгій Решетілов разом із представниками громад, обласно владі та бізнесу.

На інвестиційній панелі область представила свої проекти та можливості для бізнесу. Йшлося про розвиток портової інфраструктури, промисловості, індустріальних парків, відновлюваної енергетики, судноремонту, аквакультури та водного туризму. Про це повідомляє Миколаївська обласна військова адміністрація.

Окремі надії покладають на відновлення морської логістики. Після розблокування судноплавства це дасть додаткові можливості для експорту та міжнародної торгівлі. А нові виробництва в індустріальних парках мають принести області інвестиції та робочі місця.

Зацікавити бізнес планують фінансовою підтримкою індустріальних парків, податковими та орендними пільгами, частковою компенсацією відсотків за кредитами. Водночас проблем вистачає: безпека, пошкоджена інфраструктура, нестабільне енергопостачання, логістика та дефіцит кадрів.

Саміт зіібрав близько 1400 учасників із 25 країн, серед яких - представники майже 400 компаній.

Вересень
став ювілейним
для двох міст

Первомайськ відзначив 350-річчя, а Баштанка - 220-річчя.

Первомайськ святкував ювілей 19 вересня. У місті влаштували виставки, майстер-класи, спортивні змагання, ярмарки місцевих майстрів і волонтерських організацій. Працювала й благодійна акція «День активного донату».

Головною подією стало відкриття Алеї Слави загиблих захисників і захисниць України - мешканців Первомайської громади. На меморіалі розмістили 281 світилинку, серед них - чотирьох Героїв України. Алею створювали протягом 2025-2026 років, а на її облаштування з місцевого бюджету спрямували понад 6,9 мільйона гривень.



Баштанка відзначила 220-річчя 16 вересня, а 18 вересня святкування продовжилося в міському Будинку культури. Тут відкрили музейну, книжкову та фотовиставки, представили роботи місцевих майстрів, провели майстер-класи та концерт.

Особливу увагу привернув виступ фольклорного колективу «Погостини», який представив давній обряд «Дівування». У 2025 році його внесли до Національного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини України.

Лікарні готують
до перебоїв

Що потрібно лікарням, щоб не зупинитися під час тривалих перебоїв в світлі, теплі і водою? Це обговорили 17 вересня під час робочого візиту на Микола вщину заступника міністра охорони здоров'я Ігоря Копача. Про це повідомляє Микола вська ОВА.



Керівники 23 медзакладів області розповіли, чим вони можуть підстрахуватися у разі перебоїв: про генератори, запаси пального, автономне опалення та водопостачання. У закладах є власні свердловини, резервуари для води, мобільні та модульні котельні. Але додаткові потреби теж залишаються.

Серед рішень - встановлення сонячних електростанцій із накопичувачами енергії, придбання потужних генераторів і створення запасів пального. Розглянули й можливість резервувати пальне на АЗС, щоб у разі надзвичайної ситуації його можна було отримати без зволікань.

За підсумками наради склали перелік критичних потреб. До їх вирішення планують залучити підтримку МОЗ.

За приміські поїзди
платитимемо
за зонами

На Микола вщині змінюється система оплати проїзду в приміських поїздах.

«Укрзалізниця» вводить шість тарифних зон із фіксованою вартістю квитка. До 50 км проїзд коштуватиме 30 грн, від 51 до 90 км - 55 грн, 91-130 км - 75 грн, 131-170 км - 95 грн, 171-250 км - 115 грн, а понад 250 км - 150 грн. Про це повідомили в «Укрзалізниці». Тож точна кількість кілометрів у межах однієї зони вже не матиме значення - ціна буде однаковою. В «Укрзалізниці» пояснюють нововведення збитковістю приміських перевезень і зростанням витрат.

Люди та справи

За мужність та врятовані життя: у Миколаєві привітали рятувальників із професійним святом



В Укра ні відзначили День рятувальника. Це свято людей, які обрали сво м покликанням допомогу іншим. Вони першими прибувають на місця ворожих обстрілів чи пожеж, ризикують власним життям у полум' та дістають людей із-під завалів. Безстрашно та самовіддано рятувальники щодня ліквідують наслідки надзвичайних ситуацій та ворожо агресії.



Напередодні святкового дня у Миколаєві відбувся урочистий захід, де почесними відзнаками нагородили кращих фахівців Головного управління ДСНС України у Миколаївській області.

До урочистостей долучилися секретар Миколаївської міської ради Дмитро Фалько, в.о. начальника Миколаївської ОВА Георгій Решетілов, голова обласної ради Антон Табунщик та керівники силових структур області.

«Вітаю вас зі святом, шановні рятувальники! Сьогодні ви працюєте в надважких умовах: агресор не поважає жодних конвенцій чи міжнародних правил, і, вирушаючи на виклик, ви щоразу ризикуєте потрапити під повторний обстріл. Це надзвичайно цинічно. Так ворог намагається знищити нас і нашу стійкість. Але головне - вас не зламать, адже ваше покликання - рятувати життя. Щира вам за це подяка. Дякую за службу!» - привітав присутніх Дмитро Фалько.

За значний внесок у справу цивільного захисту населення і території від надзвичайних ситуацій, сумлінне виконання службових обов'язків в умовах воєнного стану, професіоналізм та мужність секретар міської ради вручив фахівцям ДСНС почесні відзнаки міського голови «За оборону Миколаєва» II ступеня та грамоти. Зі словами щирої вдячності нагородили рятувальникам вручили й інші запрошені гості.

ОГОЛОШЕННЯ ПРО ПРОВЕДЕННЯ КОНКУРСУ З ПРИЗНАЧЕННЯ УПРАВИТЕЛЯ БАГАТОКВАРТИРНОГО БУДИНКУ

Відповідно до чинного законодавства України, департамент міського господарства Миколаївської міської ради повідомляє про проведення конкурсу з призначення управителя багатоквартирних будинків за адресами: місто Миколаїв, вул. Рибна, буд. 97 та місто Миколаїв, вул. Громадянська, буд. 44А, в яких не створено об'єднання співвласників багатоквартирного будинку та співвласники яких не прийняли рішення про форму управління багатоквартирним будинком.

Організатор конкурсу: департамент міського господарства Миколаївської міської ради, вул. Павла Скоропадського, 7, м. Миколаїв, 54005, e-mail: obshdghk@mkrada.gov.ua, код ЄДРПОУ 03365707.

Уповноважена особа для здійснення зв'язку з учасниками конкурсу:

Секретар конкурсної комісії - Рябчуненко Ольга Олександрівна, телефон (0512) 53-77-06.

Кінцевий строк подачі конкурсних пропозицій до 17.00 годин 22.10.2026.

Розкриття конвертів з конкурсними пропозиціями відбудеться

Місце: департамент МГ ММР, м. Миколаїв, вул. Павла Скоропадського, 7, актовий зал.

Дата та час розкриття конвертів: 23.10.2026, час: 10.00 год.

Інформація щодо вимог до конкурсних пропозицій, перелік документів, які подаються учасниками конкурсу, критерії оцінки конкурсних пропозицій та інша інформація, що стосується конкурсу розміщена за посиланнями: <https://dgkh.mkrada.gov.ua/ogoloshennya-pro-provedennya-konkursu-z-pryznachennya-upravytelya-bagatokatvartynogo-budynku-7/>

Департамент міського господарства
Миколаївської міської ради.

ЖКГ: проблеми, перспективи, рішення

Ями лататимуть, воду відводитимуть

Де яма - там латка, де після дощу стоїть вода - там потрібен справний колектор. Цього року «ЕЛУ автодоріг» зосередиться на найнебезпечніших ділянках доріг, підготовці до ожеледиці та очищенні зливової системи. Про стан міських доріг, підготовку до зими, дефіцит технічної солі та очищення зливових колекторів розповів директор КП «ЕЛУ автодоріг» Віталій Шевченко в ефірі програми «Діалог» на ТРК «МАРТ».



За словами Шевченка, підприємству на утримання міських доріг потрібно близько 170 млн гривень, але виділені кошти недостатньо для масштабних робіт. Додаткове фінансування частково спрямовували на асфальтобетон. У пріоритеті - Центральний і Богоявленський проспекти, Херсонське шосе, вулиці Космонавтів, Садова та Нікольська. Стан доріг, зазначив керівник підприємства, погіршився минулою зимою з численними перепадами від морозу до відлиги. Додають проблем і вищі ціни на пальне, бітум та перевезення.

До зими додається проблема з технічною сіллю. Її бракує, а постачання ускладнене. Якщо запасів не вистачить, використовуватимуть пісок та відсів, а сіль берегти будуть для найнебезпечніших місць - підйомів, спусків і великих перехресть.

Паралельно дорожники розчищають злизові колектори. Один із головних

- колектор №13, який торік передали на баланс «ЕЛУ автодоріг». За словами Віталія Шевченка, десятиліттями його майже не чистили, тому він був замулений приблизно на 90 відсотків. Із майже трьох кілометрів уже розчищено понад кілометр, вивезено близько 1750 кубометрів мулу. Роботи триватимуть ще щонайменше пів року, а нещодавні дощі показали, що очищена ділянка працює краще.

Складніший об'єкт - колектор в Інгульському районі біля колишньої фабрики «Велам». Його почали будувати у 1970-х роках, але не завершили. Частина траси опинилася під забудовою та гаражами, окремі ділянки пошкоджені, а труби подекуди засипані сміттям. Шевченко зазначає, що тут потрібні проектування та капітальна реконструкція. Водночас катастрофічної загрози підтоплення житлових будинків наразі немає.

Олена ЖУРАВЕЦЬКА.



ТЕЛЕГРАМ-
НОВИНИ
МИКОЛАЇВЩИНА

Природі Миколаївщини хочуть дати більше простору. Перспективи розширення природно-заповідного фонду Миколаївщини обговорили на робочій нараді 21 вересня. Представники облради, ОВА та природоохоронної громадської організації проаналізували перспективні об'єкти, а також проблеми їх погодження з громадами й бюрократичні затримки. Окремо йшлося про Андріївське урочище, яке постраждало від пожеж. Обрада вже вдруге направила до профільного міністерства документи щодо зміни його меж і категорії, що має дозволити розчистити згарища.

Патронатних сімей побільшало вчетверо. На Миколаївщині кількість патронатних сімей зросла з 7 у січні 2024 року до 33 на 1 вересня 2026-го. За цей час кількість громад, де працює послуга, збільшилася з 5 до 14. Про це повідомляє Миколаївська обласна рада.

Патронат дає дитині можливість тимчасово жити в сім'ї, поки батьки долають складні обставини або вирішується питання її подальшого влаштування. Одна з громад, де послуга активно працює, - Баштанська.

У Коблівській громаді обрали два проекти громадського бюджету. На реалізацію ініціатив у 2027 році передбачили кошти на пожежну безпеку та дитячий арт-простір.

Проект у селі Морське передбачає модернізацію пожежного колоніатора та облаштування під'їзду до нього. Його підтримали 94 мешканці, бюджет становить 96 150 гривень. У Рибаківці планують створити «Стіну Надії та Мрій» на паркані ліцею. За проект проголосували 62 жителі, на реалізацію передбачено 100 тисяч гривень.

Баштанська громада отримала сонячні електростанції. Гібридні станції потужністю 50 та 30 кВт встановлять на об'єктах критичної інфраструктури. Вони мають підтримувати роботу систем водопостачання та охорони здоров'я під час тривалих відключень електроенергії.

Обладнання також дозволить зменшити залежність від паливних генераторів і підвищити енергетичну автономність громади. Підтримку надала програма «Партнерство за сильну Україну».

Ветеранський центр Миколаєва співпрацюватиме з громадською організацією. Міський центр підтримки ветеранів війни та «СТЕНДС ФОПОУС» підписали меморандум про спільну роботу.

Сторони планують захищати права ветеранів і ветеранок та допомагати їхнім родинам. Окремо йдеться про сім'ї зниклих безвісти, військовополонених і загиблих військовослужбовців. У межах партнерства проводитимуть спільні заходи та розширюватимуть взаємодію між громадськими ініціативами й міськими службами.

Миколаївська лікарня №4 отримала три кисневі концентратори. Обладнання OLV-10 передала медзакладу компанія «НІБУЛОН».

Концентратори встановлять у приймальню відділення для екстреної кисневої підтримки пацієнтів із низькою сатурацією та дихальними розладами. Їх можна використовувати під час обстежень, транспортування хворих і реанімаційних заходів. У компанії також повідомили про плани передати медичне обладнання ще одному закладу охорони здоров'я Миколаєва.

Війна і люди

Від учителя історії до офіцера-артилериста: історія земляка з Миколаївщини

Понад десять років Юрій із Миколаєвщини навчав дітей історії. Сьогодні майор Збройних Сил України на псевдо «Вчитель» служить не в шкільному класі, а серед військовослужбовців 40-ї окремої артилерійської бригади імені Великого князя Вітовта.



Фото: Олег Пасічник (40-а Окрема артилерійська бригада імені Великого князя Вітовта для АрміяInform) та з власного архіву Юрія

Після університету, у 2010 році, молодий історик за розподілом прийшов працювати до Ганнівської ЗОШ I-III ступенів тодішнього Братського району. Тут він знайшов не лише постійне місце роботи, а й створив сім'ю. Загалом у Ганнівці вчителював 11 років.

Військова спеціальність при цьому не залишалася лише записом у документах. Після початку російської агресії в 2014 році Юрія регулярно залучали до військових зборів і перепідготовки. Остаточне рішення залишити школу й стати до лав ЗСУ він ухвалив у 2021 році, **повідомляє Миколаївський обласний ТЦК та СП.**

Зрештою обрав 40-ву Окрему артилерійську бригаду

У жовтні того ж року Юрій підписав контракт і розпочав службу. Вибір артилерійської бригади був для нього особливим ще й тому, що цей підрозділ базувався відносно поруч з рідним краєм.

А вже через кілька місяців військові, які тоді вважали, що прибули на Харківщину для навчань, зустріли ранок 24 лютого 2022 року вже зовсім в інших обставинах.

«Підйом!». Чуємо вибухи, і командир нашого дивізіону оголошує, що почалася війна, що наш сусід на нас напав

У перші місяці великої війни Юрій, який обіймав посаду заступника командира з морально-психологічного забезпечення, багато спілкувався з військовослужбовцями. Серед них було чимало молодих хлопців із Миколаївщини.

За віком деякі з них цілком могли бути його колишніми учнями, тож педагогічний досвід став одним із інструментів військової служби.

«Мені з ними було легше, тому що я підійшов до цього як учитель. Скажу так: хлопці були для мене як учні, і мені було легше з ними спілкуватися».

Юрій говорив із ними не лише про те, що відбувалося на фронті, а й про історію України: пояснював, як формувалися українська держава та національна іден-

тичність, розповідав про війни минулих століть, про Київську Русь, козацьку добу, Богдана Хмельницького та Івана Мазепу.

Іноді такі розмови відбувалися біля багаття. Між бойовими завданнями військові смажили сало чи картоплю, а «Вчитель» розповідав їм історичні сюжети, легенди й байки.

«Ми вже говорили не як учитель і учні, а вже як побратими»

Учительський досвід допоміг Юрію знаходити спільну мову з людьми, пояснювати складне й підтримувати побратимів у важкі моменти. А знання історії стали ще одним способом говорити з військовослужбовцями про те, за що вони воюють. Зокрема, Юрій розповідає побратимам про Великого князя Вітовта, чиє ім'я носить бригада, та про його зв'язок з Україною і Миколаївщиною.

Сьогодні Юрій продовжує служити в українському війську. Учитель історії залишився вчителем — просто тепер його учні стали побратимами, а уроки проходять не в класі.

Звертаючись до школярів, він каже, що вважає фундаментом майбутнього України: «Вчити українську мову, вчити історію».

Для земляка з Миколаївщини ці слова мають особливий вагу. Юрій сам колись починав свій шлях студентом миколаївського університету, потім навчав дітей у сільській школі, а сьогодні захищає державу як офіцер Збройних Сил України. Його власний шлях став прикладом того, як знання, професійний досвід і відповідальність перед молодшим поколінням можуть служити Україні далеко за межами шкільного класу.

Офіційно

Лікарні змінюють правила роботи під час тривоги

Кабмін затвердив нові правила роботи медзакладів залежно від рівня повітряної загрози. За жовтого рівня лікарні працюють у звичайному режимі, але мають забезпечити доступ до укриттів.

За червоного рівня пацієнти й медики переходять до укриттів. Операції, реанімація та інша допомога, яку небезпечно переривати, тривають. Пацієнтів, яких неможливо перемістити, лікуватимуть у найбезпечніших приміщеннях.

«Швидка» працюватиме безперервно за будь-якого рівня загрози. Додатково посилять захист операційних, реанімаційних, пологових і приймальних відділень.

Брифінг

Продльонка та гуртки повертаються

Новий навчальний рік у Миколаєві - це не лише уроки й домашні завдання. 31 жовтня у школах знову працюють групи продовженого дня, а після занять діти зможуть обирати серед сотень безкоштовних гуртків. Про це на брифінгу розповіла начальниця Управління освіти Миколаєвської міської ради Анна ЛИЧКО.

48 груп продовженого дня відкриють у 41 школі. Працюватимуть вони лише там, де є власні укриття. Минулого року продльонка мала попит у батьків, тож цього навчального року її вирішили зберегти.

А вибір занять після уроків справді великий. У місті працюють 470 безкоштовних гуртків, які відвідують майже 6,6 тисячі дітей. Лише у 34 школах діють 216 гуртків для близько 3,7 тисячі учнів. Мистецтво й екологія, робототехніка та

STEM, комп'ютерні технології, шахи, автотелемодування і судномодування - обрати є з чого. Записатися можна будь-коли протягом року.

Є новини й для дошкільнят. У старших групах дитсадків мають проводити заняття з англійської. Нині педагоги вже працюють у 24 закладах, ще у восьми мають вийти на роботу в жовтні. Водночас у 12 дитсадках фахівців поки бракує - їх продовжують шукати.

Окрема тема - шкільне харчування. Якщо у батьків виникають запитання чи проблеми, про них можна повідомити через чат-бот «Хвилька». За словами Личко, такі звернення допомагають швидше реагувати. Після одного з них у ліцей перевірили організацію харчування та надали адміністрації рекомендації, зокрема щодо дій під час тривалих повітряних тривог.

Олена ЖУРАВЕЦЬКА.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАМІР ОТРИМАТИ ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРНАФТА» (АТ «УКРНАФТА», код ЄДРПОУ 00135390) повідомляє про наміри отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для АЗС 5105.

Юридична адреса: 04053, Україна, м. Київ, пров. Несторівський, буд. 3-5.

Фактична адреса промислового майданчика: 56520, Миколаївська область, Вознесенський район, село Таборівка, пров. Лісний, буд. 3.

Мета отримання дозволу - визначення та регулювання викидів забруднюючих речовин, які надходять в атмосферу при експлуатації технологічного обладнання, на отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин для існуючого об'єкту.

Вимоги Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» на майданчик АЗС № 5105 АТ «УКРНАФТА» не поширюються, оскільки на об'єкті здійснюється існуюча господарська діяльність, яка не передбачає провадження планованої діяльності, що потребує проходження процедури оцінки впливу на довкілля.

АЗС № 5105 АТ «УКРНАФТА» спеціалізується на прийманні, зберіганні та роздрібному відпуску моторних палив - бензинів різних марок, дизельного палива та зрідженого вуглеводневого газу. Діяльність автозаправної станції забезпечує обслуговування автотранспортних засобів паливними матеріалами з дотриманням вимог екологічної та пожежної безпеки.

На території АЗС розташовані наступні будівлі та споруди:

- будівля операторської з сервісного обслуговування водіїв та пасажирів;
- паливороздавальні колонки (ПРК) для відпуску бензину та дизельного палива;
- резервуарний парк для зберігання світлих нафтопродуктів (бензину та дизельного палива) у складі підземних резервуарів;
- зливний майданчик для автоцистерн;
- автомобільний газозаправний пункт (АГЗП) для приймання, зберігання та відпуску зрідженого вуглеводневого газу, у

складі наземного резервуара зберігання та газороздавальної колонки;

- майданчик під дизель-генераторну установку (ДГУ) для резервного енергозабезпечення.

Підприємство відноситься до третьої групи об'єктів за складом документів. В атмосферне повітря будуть надходити такі забруднюючі речовини (т/рік): речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна) - 0,00003 т/рік, оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO₂] - 0,0121 т/рік, азоту(1) оксид (N₂O) - 0,00003 т/рік, сірки діоксид - 0,0006 т/рік, оксид вуглецю - 0,0005 т/рік, вуглецю діоксид - 0,998 т/рік, НМЛОС (вуглеводні насичені) - 0,0894 т/рік, НМЛОС (бензин) - 0,633 т/рік, НМЛОС (бутан) - 0,2835 т/рік, НМЛОС (пропан) - 0,2835 т/рік, метан - 0,00004 т/рік.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва не розроблялися, так як на підприємстві відсутні дані виробництва та устаткування.

Заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин не передбачаються, тому що викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел підприємства не перевищують встановлені нормативи ГДВ згідно з законодавством.

Дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів - заходи не передбачені.

Викиди забруднюючих речовин відповідають вимогам законодавства.

Підприємство зобов'язується дотримуватись вимог природоохоронного та санітарного законодавства при експлуатації джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Зауваження та пропозиції громадськості щодо отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря можуть надіслатися до Миколаївської обласної військової адміністрації за адресою: 54001, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22, e-mail: cancelar@mk.gov.ua. Строки подання зауважень та пропозицій: протягом 30 календарних днів з дня публікації даного повідомлення.

Події та кримінал

Носила дитину - домовлялася про продаж

У Миколаєві 39-річного чоловіка та 22-річну жінку засудили до 10 і 11 років ув'язнення за продаж власно новонароджено дитини.

Правоохоронці дізналися про задум подружжя ще в листопаді 2023 року. За даними слідства, батьки домовилися передати немовля за \$10 тисяч і ще під час вагітності отримали аванс. 2 січня 2024 року, наступного дня після пологів, вони винесли дитину покупцеві просто під стіни пологового будинку. Після передачі грошей подружжя затримали правоохоронці. З'ясувалося також, що ще у 2022 році їх позбавляли батьківських прав щодо інших дітей. Немовля отримало статус позтраждалого від торгівлі людьми та перебуває у безпечних умовах.

У квартирі - цілий call-центр

У Миколаєві поліція викрила підпільний call-центр, який працював у звичайній орендованій квартирі.

Оператори телефонували громадянам, представлялися працівниками банківської служби безпеки та переконували людей, що їхні заощадження нібито під загрозою. Під приводом «захисту» онлайн-банкінгу вони виманювали гроші на так звані резервні рахунки, контрольовані організаторами схеми. Під час обшуку правоохоронці виявили 23 мобільні телефони, п'ять ноутбуків, комп'ютерну техніку та зарядні станції. Встановлено трьох осіб, причетних до роботи нелегального офісу. Слідство триває: правоохоронці встановлюють інших учасників, потерпілих та загальну суму збитків.

Сховався у формі ЗСУ

44-річний житель Херсона отримав вісім років ув'язнення з конфіскацією майна за співпрацю з окупаційною владою. Під час окупації міста він працював у незаконно створеній росіянами виправній колонії, де охороняв камери з українськими патріотами та учасниками руху опору.

Після звільнення правобережної Херсонщини чоловік певний час переховувався, а згодом мобілізувався до ЗСУ. За даними СБУ, він розраховував таким чином уникнути відповідальності. Однак правоохоронці встановили його місцеперебування та затримали в одній із військових частин. Суд також на 10 років заборонив йому обіймати посади в органах державної влади та правоохоронних органах.

Бита і вигадана версія

На Микола вшні 33-річного військовослужбовця засудили до дев'яти років ув'язнення за смертельне побиття 24-річно співмешканки. Спочатку чоловік намагався переконати поліцію, що жінка повернулася додому нападпитку вже з численними травмами, лягла спати, а згодом померла.

Слідство встановило іншу картину. За даними поліції, між парою виник конфлікт через ревності, після чого чоловік у стані сп'яніння завдав жінці численних ударів дерев'яною битою. Після цього він сховав знаряддя злочину та речі зі слідами крові й лише потім зателефонував на 102. Суд визнав його винним в умисному тяжкому тілесному ушкодженні, що спричинило смерть.

Арсенал після сімейної сварки

У Баштанському районі звичайне повідомлення про домашнє насильство привело поліцію до схованки зі зброєю та боєприпасами. 43-річна жінка заявила, що чоловік нападпитку поводитьсь агресивно та погрожує вибухонебезпечними предметами.

Під час невідкладного обшуку в будинку та господарських спорудах правоохоронці виявили два корпуси гранат РГД-5 із підривачами, 339 набоїв різного калібру, частини автомата та ще п'ять вибухонебезпечних предметів. Чоловіка затримали та повідомили про підозру в незаконному поводженні зі зброєю і боєприпасами. Йому загрожує до семи років ув'язнення.

Одяг-підробка на 50 мільйонів

У Миколаєві детективи БЕБ припинили діяльність підпільного підприємства, яке масово виготовляло одяг із незаконно нанесеними логотипами відомих світових брендів.

У складських приміщеннях облаштували цехи та встановили майже 130 одиниць обладнання, а готовий товар відправляли гуртовими партіями в різні регіони України. Під час обшуків вилучили понад 60 тисяч одиниць готового одягу, а згодом - ще понад 360 тисяч одиниць фальсифікату, зокрема взуття, білизну, шкарпетки та головні убори. Зловмисники незаконно використовували логотипи найвідоміших світових брендів, зокрема Reebok, Nike, Adidas, Puma, Gucci, Versace, Armani, Hugo Boss, Levi's, Calvin Klein та інших. Загальна вартість продукції та обладнання перевищила 50 млн грн. Експерти встановили понад 11 млн грн матеріальних збитків правовласникам. Організатору повідомили про підозру, слідство триває.

Шлюб за \$3000

У Первомайську судитимуть 55-річну жінку та 37-річну доньку, яких обвинувачують в організації незаконного переправлення військовозобов'язаного через кордон.

За даними слідства, вони запропонували чоловікові оформити фіктивний шлюб із донькою, яка має інвалідність III групи. Такий шлюб мав дозволити йому виїхати за кордон як супроводжуючому. Після реєстрації шлюбу жінки отримали від чоловіка \$3000. Одразу після передачі грошей їх затримали правоохоронці. Обвинувальний акт уже направили до суду. За інкримінованою статтею обвинуваченням загрожує від семи до дев'яти років позбавлення волі з конфіскацією майна.

Фальшиве посвідчення не знадобилося

Первомайський міськрайонний суд виправдав багатодітного батька, якого звинувачували у підробленні посвідчення батьків багатодітно сім'ї нібито для ухилення від мобілізації.

Чоловік справді власноруч вніс зміни до документа та вклеїв свою фотографію, однак під час перевірки показав військовим також свідоцтва про народження трьох дітей і свідоцтво про шлюб. Суд встановив, що чоловік офіційно є батьком усіх трьох дітей і за законом мав право на відстрочку. При цьому саме посвідчення багатодітної сім'ї не є документом, який самостійно надає право на відстрочку. Суд дійшов висновку, що умисел ухилитися від призову шляхом підробки не доведений, і виправдав чоловіка.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАМІР ОТРИМАТИ ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРНАФТА» (АТ «УКРНАФТА», код ЄДРПОУ 00135390) повідомляє про наміри отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для АЗС 5101. Юридична адреса: 04053, Україна, м. Київ, пров. Несторівський, буд. 3-5.

Фактична адреса промислового майданчика: 54034, Миколаївська область, м. Миколаїв, Інгульський район, просп. Богоявленський, буд. 21-А.

Мета отримання дозволу - визначення та регулювання викидів забруднюючих речовин, які надходять в атмосферу при експлуатації технологічного обладнання, на отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин для існуючого об'єкту.

Вимоги Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» на майданчик АЗС № 5101 АТ «УКРНАФТА» не поширюються, оскільки на об'єкті здійснюється існуюча господарська діяльність, яка не передбачає провадження планованої діяльності, що потребує проходження процедури оцінки впливу на довкілля.

АЗС № 5101 АТ «УКРНАФТА» спеціалізується на прийманні, зберіганні та роздрібно-му відпуску моторних палив - бензинів різних марок, дизельного палива та зрідженого вуглеводневого газу. Діяльність автозаправної станції забезпечує обслуговування автотранспортних засобів паливними матеріалами з дотриманням вимог екологічної та пожежної безпеки.

На території АЗС розташовані наступні будівлі та споруди:

- будівля операторської з сервісного обслуговування водіїв та пасажирів;
- паливороздавальні колонки (ПРК) для відпуску бензину та дизельного палива;
- резервуарний парк для зберігання світлих нафтопродуктів (бензину та дизельного палива) у складі підземних резервуарів;
- зливний майданчик для автоцистерн;
- автомобільний газозаправний пункт (АГЗП) для приймання, зберігання та відпуску зрідженого вуглеводневого газу, у складі під-

земного резервуара зберігання та газороздавальної колонки;

- майданчик під дизель-генераторну установку (ДГУ) для резервного енергозабезпечення.

Підприємство відноситься до третьої групи об'єктів за складом документів. В атмосферне повітря будуть надходити такі забруднюючі речовини (т/рік): речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна) - 0,00003 т/рік, оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO2]) - 0,0099 т/рік, азоту(1) оксид (N2O) - 0,00003 т/рік, сірки діоксид - 0,0006 т/рік, оксид вуглецю - 0,0005 т/рік, вуглецю діоксид - 0,873 т/рік, НМЛОС (вуглеводні насичені) - 0,0893 т/рік, НМЛОС (бензин) - 0,579 т/рік, НМЛОС (бутан) - 0,2805 т/рік, НМЛОС (пропан) - 0,2805 т/рік, метан - 0,00004 т/рік.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва не розроблялися, так як на підприємстві відсутні дані виробництва та устаткування.

Заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин не передбачаються, тому що викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел підприємства не перевищують встановлені нормативи ГДВ згідно з законодавством.

Дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів - заходи не передбачені.

Викиди забруднюючих речовин відповідають вимогам законодавства.

Підприємство зобов'язується дотримуватись вимог природоохоронного та санітарного законодавства при експлуатації джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Зауваження та пропозиції громадськості щодо отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря можуть надсилатися до Миколаївської обласної військової адміністрації за адресою: 54001, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22, e-mail: cancelar@mk.gov.ua. Строки подання зауважень та пропозицій: протягом 30 календарних днів з дня публікації даного повідомлення.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАМІР ОТРИМАТИ ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «УКРНАФТА» (АТ «УКРНАФТА», код ЄДРПОУ 00135390) повідомляє про наміри отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для АЗС 5103. Юридична адреса: 04053, Україна, м. Київ, пров. Несторівський, буд. 3-5.

Фактична адреса промислового майданчика: 57242, Миколаївська область, Миколаївський район, селище Каравелове, вул. Дорожна, буд. 3-А.

Мета отримання дозволу - визначення та регулювання викидів забруднюючих речовин, які надходять в атмосферу при експлуатації технологічного обладнання, на отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин для існуючого об'єкту.

Вимоги Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» на майданчик АЗС № 5103 АТ «УКРНАФТА» не поширюються, оскільки на об'єкті здійснюється існуюча господарська діяльність, яка не передбачає провадження планованої діяльності, що потребує проходження процедури оцінки впливу на довкілля.

АЗС № 5103 АТ «УКРНАФТА» спеціалізується на роздрібній торгівлі рідким паливом, забезпечуючи обслуговування автотранспортних засобів світлим нафтопродуктами високої якості з дотриманням усіх вимог екологічної та пожежної безпеки.

На території АЗС розташовані наступні будівлі та споруди:

- будівля операторської з сервісного обслуговування водіїв та пасажирів;
- паливороздавальні колонки (ПРК);
- резервуарний парк для зберігання світлих нафтопродуктів (бензину та дизельного палива) у складі підземних резервуарів;
- зливний майданчик для автоцистерн;
- майданчик під дизель-генераторну установку (ДГУ) для резервного енергозабезпечення.

Підприємство відноситься до третьої групи об'єктів за складом документів. В атмосферне повітря будуть надходити такі забруднюючі речовини (т/рік): речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна) - 0,00003 т/рік, оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO2]) - 0,0105 т/рік, азоту(1) оксид (N2O) - 0,00003 т/рік, сірки діоксид - 0,0006 т/рік, оксид вуглецю - 0,0005 т/рік, вуглецю діоксид - 0,873 т/рік, НМЛОС (вуглеводні насичені) - 0,0915 т/рік, НМЛОС (бензин) - 0,512 т/рік, метан - 0,00004 т/рік.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва не розроблялися, так як на підприємстві відсутні дані виробництва та устаткування.

Заходи щодо скорочення викидів забруднюючих речовин не передбачаються, тому що викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел підприємства не перевищують встановлені нормативи ГДВ згідно з законодавством.

Дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів - заходи не передбачені.

Викиди забруднюючих речовин відповідають вимогам законодавства.

Підприємство зобов'язується дотримуватись вимог природоохоронного та санітарного законодавства при експлуатації джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Зауваження та пропозиції громадськості щодо отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря можуть надсилатися до Миколаївської обласної військової адміністрації за адресою: 54001, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22, e-mail: cancelar@mk.gov.ua. Строки подання зауважень та пропозицій: протягом 30 календарних днів з дня публікації даного повідомлення.

ПОНЕДІЛОК, 28 ВЕРЕСНЯ

ІНТЕР+	9,00 18,20 Тіс «Вітряний пагорб»
7,00, 15,00, 22,55 Школа комаровськ-кого	10,40, 20,00 Стоується кожного
7,40, 8,05, 15,35, 16,05, 23,35 Правда життя	11,35 Удачний проект
8,40, 16,40, 0,40 Речдок. Дорого-гоціний свідок	12,35, 21,0 Шість соток
9,25, 17,25 Речдок. Відірз на суюно	16,15 Тіс «Детектив Ренуар 5»
10,10, 18,10 Речдок. Чорний дід	23,30 Судові справи
11,00, 11,45, 12,30, 19,00, 19,45, 20,30 Корисна програма	
13,25, 21,25 Будинок на задрість усім	
14,10, 22,10 Життя на межі	
0,00 Щоправа життя	

«1+1» УКРАЇНА

6,30 Сніданок з 1+1	0,40 Тіс «Щоденники темного»
10,30 Оружжя насіпл	2,10 Тіс «Хостел»
14,10, 15,05, 16,05, 17,00 Сльози джен-нет	
18,00, 19,00 Жінчий лікар. НКЗ	6,00, 6,40 Мистити як вбивця
20,00, 21,00 Тіс «Парочка сліпчик»	7,00 Телемагазин
22,00 Тіс «Темнічі архівів»	23,00, 23,45, 0,25, 1,10, 1,45 Справа Дойлів
23,00, 23,55 Тіс «Високий потенціал»	
0,50 Світ навиоріт	

2+2

6,00 Джедаї	20,45 Тіс «Мислити як злочинець»
6,10, 1,30 Загублений світ	23,00 Слідство ведуть екстраенси
7,05 Тіс «Таксі для опера»	
14,10 Хіф «Згадати все»	
16,20 Хіф «Командир ескадрильї»	
18,15 Хіф «Людина, що біжить»	
23,10 Тіс «Містер і місіс Малишкі»	
22,00 Тіс «Король Талси»	
23,40 Хіф «Малена»	

ICTV 2

5,15 Служба розшуку дітей	23,40 Гра на викивання
5,20 Антизомбі	
6,05, 7,55, 0,45Т ромадняська оборо-	
7,00 Ранок у великому місті	
8,20 Тіс «Діпльничний з ДБРПЗ 3»	
10,55 Тіс «Відділ 44»	
11,50 Тіс «Відділ 44»	
14,35 Хіф «Планшогова реакція»	
16,30 Хіф «Джон Вік»	
18,15 Тіс «Розплате покаже 5»	
20,10 Тіс «Шендрарі»	
22,35, 0,10 Хіф «Наші Котики»	
0,00 Звернення Президента України	

5-Й КАНАЛ

6,00, 8,00, 23,00 Пасудми дня	23,40 Гра на викивання
6,30, 9,30, 15,20, 18,25, 19,25, 0,40 Нез-лажна країна	
7,15 Ми не вдома	
8,35, 14,40 Скриня	
9,00 Хевліна мовчання	
9,01, 12,00, 15,00, 18,00, 19,00, 20,00, 21,00, 0,00 Час новин	
10,45, 23,45 Військової професії	
11,00, 12,25 Машина часу	
13,40, 20,45 Не ведіться	
14,30 Рандеву	
16,30 Серед нас	
17,00, 21,45 По суті	
17,50 Дайджест. Стратком	
22,05 Дайджест	
22,45 Новини ВВС	

НОВИЙ КАНАЛ

5,55 Тіс «Надприродне»	10,30 Америка. Велика подорож
9,05 Міф «Angry Birds у кіно»	12,00, 19,00 Грані часу
10,50 Хокання на викивання	15,00, 22,00 Політвона Америка
14,35 Хіф «Поліцейська академія»	15,00, 22,30 DW. Мабутіте сьогодні
16,25 Хіф «Поліцейська академія 2»	16,00, 23,00 Сарпенські цінності
18,00 Тіс «Будинчок на шасть»	16,30, 23,30 Голівне
20,00 Хіф «Шибайголова»	17,00 Особю до події
22,35, 0,10 Хіф «Електар»	17,30 Невідомос Росія
0,00 Звернення Президента	
0,30 Хіф «Місис Канкара»	
2,30 Служба розшуку дітей	
2,35 Тіс «СуперКопи»	

5,55 Тіс «Надприродне»	10,30 Америка. Велика подорож
9,05 Міф «Angry Birds у кіно»	12,00, 19,00 Грані часу
10,50 Хокання на викивання	15,00, 22,00 Політвона Америка
14,35 Хіф «Поліцейська академія»	15,00, 22,30 DW. Мабутіте сьогодні
16,25 Хіф «Поліцейська академія 2»	16,00, 23,00 Сарпенські цінності
18,00 Тіс «Будинчок на шасть»	16,30, 23,30 Голівне
20,00 Хіф «Шибайголова»	17,00 Особю до події
22,35, 0,10 Хіф «Електар»	17,30 Невідомос Росія
0,00 Звернення Президента	
0,30 Хіф «Місис Канкара»	
2,30 Служба розшуку дітей	
2,35 Тіс «СуперКопи»	

5,55 Тіс «Надприродне»	10,30 Америка. Велика подорож
9,05 Міф «Angry Birds у кіно»	12,00, 19,00 Грані часу
10,50 Хокання на викивання	15,00, 22,00 Політвона Америка
14,35 Хіф «Поліцейська академія»	15,00, 22,30 DW. Мабутіте сьогодні
16,25 Хіф «Поліцейська академія 2»	16,00, 23,00 Сарпенські цінності
18,00 Тіс «Будинчок на шасть»	16,30, 23,30 Голівне
20,00 Хіф «Шибайголова»	17,00 Особю до події
22,35, 0,10 Хіф «Електар»	17,30 Невідомос Росія
0,00 Звернення Президента	
0,30 Хіф «Місис Канкара»	
2,30 Служба розшуку дітей	
2,35 Тіс «СуперКопи»	

5,55 Тіс «Надприродне»	10,30 Америка. Велика подорож
9,05 Міф «Angry Birds у кіно»	12,00, 19,00 Грані часу
10,50 Хокання на викивання	15,00, 22,00 Політвона Америка
14,35 Хіф «Поліцейська академія»	15,00, 22,30 DW. Мабутіте сьогодні
16,25 Хіф «Поліцейська академія 2»	16,00, 23,00 Сарпенські цінності
18,00 Тіс «Будинчок на шасть»	16,30, 23,30 Голівне
20,00 Хіф «Шибайголова»	17,00 Особю до події
22,35, 0,10 Хіф «Електар»	17,30 Невідомос Росія
0,00 Звернення Президента	
0,30 Хіф «Місис Канкара»	
2,30 Служба розшуку дітей	
2,35 Тіс «СуперКопи»	

5,55 Тіс «Надприродне»	10,30 Америка. Велика подорож
9,05 Міф «Angry Birds у кіно»	12,00, 19,00 Грані часу
10,50 Хокання на викивання	15,00, 22,00 Політвона Америка
14,35 Хіф «Поліцейська академія»	15,00, 22,30 DW. Мабутіте сьогодні
16,25 Хіф «Поліцейська академія 2»	16,00, 23,00 Сарпенські цінності
18,00 Тіс «Будинчок на шасть»	16,30, 23,30 Голівне
20,00 Хіф «Шибайголова»	17,00 Особю до події
22,35, 0,10 Хіф «Електар»	17,30 Невідомос Росія
0,00 Звернення Президента	
0,30 Хіф «Місис Канкара»	
2,30 Служба розшуку дітей	
2,35 Тіс «СуперКопи»	

5,55 Тіс «Надприродне»	10,30 Америка. Велика подорож
9,05 Міф «Angry Birds у кіно»	12,00, 19,00 Грані часу
10,50 Хокання на викивання	15,00, 22,00 Політвона Америка
14,35 Хіф «Поліцейська академія»	15,00, 22,30 DW. Мабутіте сьогодні
16,25 Хіф «Поліцейська академія 2»	16,00, 23,00 Сарпенські цінності
18,00 Тіс «Будинчок на шасть»	16,30, 23,30 Голівне
20,00 Хіф «Шибайголова»	17,00 Особю до події
22,35, 0,10 Хіф «Електар»	17,30 Невідомос Росія
0,00 Звернення Президента	
0,30 Хіф «Місис Канкара»	
2,30 Служба розшуку дітей	
2,35 Тіс «СуперКопи»	

5,55 Тіс «Надприродне»	10,30 Америка. Велика подорож
9,05 Міф «Angry Birds у кіно»	12,00, 19,00 Грані часу
10,50 Хокання на викивання	15,00, 22,00 Політвона Америка
14,35 Хіф «Поліцейська академія»	15,00, 22,30 DW. Мабутіте сьогодні
16,25 Хіф «Поліцейська академія 2»	16,00, 23,00 Сарпенські цінності
18,00 Тіс «Будинчок на шасть»	16,30, 23,30 Голівне
20,00 Хіф «Шибайголова»	17,00 Особю до події
22,35, 0,10 Хіф «Електар»	17,30 Невідомос Росія
0,00 Звернення Президента	
0,30 Хіф «Місис Канкара»	
2,30 Служба розшуку дітей	
2,35 Тіс «СуперКопи»	

5,55 Тіс «Надприродне»	10,30 Америка. Велика подорож
9,05 Міф «Angry Birds у кіно»	12,00, 19,00 Грані часу
10,50 Хокання на викивання	15,00, 22,00 Політвона Америка
14,35 Хіф «Поліцейська академія»	15,00, 22,30 DW. Мабутіте сьогодні
16,25 Хіф «Поліцейська академія 2»	16,00, 23,00 Сарпенські цінності
18,00 Тіс «Будинчок на шасть»	16,30, 23,30 Голівне
20,00 Хіф «Шибайголова»	17,00 Особю до події
22,35, 0,10 Хіф «Електар»	17,30 Невідомос Росія
0,00 Звернення Президента	
0,30 Хіф «Місис Канкара»	
2,30 Служба розшуку дітей	
2,35 Тіс «СуперКопи»	

5,55 Тіс «Надприродне»	10,30 Америка. Велика подорож
9,05 Міф «Angry Birds у кіно»	12,00, 19,00 Грані часу
10,50 Хокання на викивання	15,00, 22,00 Політвона Америка
14,35 Хіф «Поліцейська академія»	15,00, 22,30 DW. Мабутіте сьогодні
16,25 Хіф «Поліцейська академія 2»	16,00, 23,00 Сарпенські цінності
18,00 Тіс «Будинчок на шасть»	16,30, 23,30 Голівне
20,00 Хіф «Шибайголова»	17,00 Особю до події
22,35, 0,10 Хіф «Електар»	17,30 Невідомос Росія
0,00 Звернення Президента	
0,30 Хіф «Місис Канкара»	
2,30 Служба розшуку дітей	
2,35 Тіс «СуперКопи»	

ВІВТОРОК, 28 ВЕРЕСНЯ

ІНТЕР+	9,00 18,20 Тіс «Вітряний пагорб»
5,25 Будинок на задрість всім	10,40, 20,00 Стоується кожного
6,10, 14,10, 22,10 Життя на межі	11,35 Удачний проект
7,00, 15,00, 22,55 Школа комаровськ-кого	12,35, 21,0 Шість соток
7,40, 8,05, 15,35, 16,05, 23,35 Правда життя	16,15 Тіс «Детектив Ренуар 5»
8,40, 16,40, 0,40 Речдок. Тасмнічі на-реченої	23,30 Судові справи
9,25, 17,25 Речдок. Зло в кадрі	
10,10, 18,10 Речдок. Вірний розраху-нок	
11,00, 11,45, 12,30, 19,00, 19,45, 20,30 Корисна програма	
13,25, 21,25 Будинок на задрість усім	
14,10, 22,10 Життя на межі	
0,00 Щоправа життя	

«1+1» УКРАЇНА

5,30 Життя відомих людей	6,00, 6,40 Мистити як вбивця
6,30 Сніданок з 1+1	7,00 Телемагазин
10,30 Оружжя насіпл	23,00, 23,45, 0,25, 1,10, 1,45 Справа Дойлів
14,10, 15,05, 16,05, 17,00 Сльози джен-нет	
18,00, 19,00 Жінчий лікар. НКЗ	6,00, 6,40 Мистити як вбивця
20,00, 21,00 Тіс «Парочка сліпчик»	7,00 Телемагазин
22,00 Тіс «Темнічі архівів»	23,00, 23,45, 0,25, 1,10, 1,45 Справа Дойлів
23,00, 23,55 Тіс «Високий потенціал»	
0,50 Світ навиоріт	

ОЦЕ ТБ

5,20 У кого більше	20,45 Тіс «Мислити як злочинець»
18,30 Тіс «Морська поліція: Лос Ан-джелес»	23,00 Слідство ведуть екстраенси
20,50 Тіс «Мислити як злочинець»	
23,00 Слідство ведуть екстраенси	
0,50 Світ навиоріт	

2+2

6,00 Джедаї	20,45 Тіс «Мислити як злочинець»
6,10, 1,30 Загублений світ	23,00 Слідство ведуть екстраенси
7,05 Тіс «Таксі для опера»	
14,10 Хіф «Згадати все»	
16,20 Хіф «Командир ескадрильї»	
18,15 Хіф «Людина, що біжить»	
23,10 Тіс «Містер і місіс Малишкі»	
22,00 Тіс «Король Талси»	
23,40 Хіф «Малена»	

ICTV 2

5,15 Служба розшуку дітей	23,40 Гра на викивання
5,20 Антизомбі	
6,05, 7,55, 0,45Т ромадняська оборо-	
7,00 Ранок у великому місті	
8,20 Тіс «Діпльничний з ДБРПЗ 3»	
10,55 Тіс «Відділ 44»	
11,50 Тіс «Відділ 44»	
14,35 Хіф «Планшогова реакція»	
16,30 Хіф «Джон Вік»	
18,15 Тіс «Розплате покаже 5»	
20,10 Тіс «Шендрарі»	
22,35, 0,10 Хіф «Наші Котики»	
0,00 Звернення Президента України	

5-Й КАНАЛ

6,00, 8,00, 23,00 Пасудми дня	23,40 Гра на викивання
6,30, 9,30, 15,20, 18,25, 19,25, 0,40 Нез-лажна країна	
7,15 Ми не вдома	
8,35, 14,40 Скриня	
9,00 Хевліна мовчання	
9,01, 12,00, 15,00, 18,00, 19,00, 20,00, 21,00, 0,00 Час новин	
10,45, 23,45 Військової професії	
11,00, 12,25 Машина часу	
13,40, 20,45 Не ведіться	
14,30 Рандеву	
16,30 Серед нас	
17,00, 21,45 По суті	
17,50 Дайджест. Стратком	
22,05 Дайджест	
22,45 Новини ВВС	

5,55 Тіс «Надприродне»	10,30 Америка. Велика подорож
9,05 Міф «Angry Birds у кіно»	12,00, 19,00 Грані часу
10,50 Хокання на викивання	15,00, 22,00 Політвона Америка
14,35 Хіф «Поліцейська академія»	15,00, 22,30 DW. Мабутіте сьогодні
16,25 Хіф «Поліцейська академія 2»	16,00, 23,00 Сарпенські цінності
18,00 Тіс «Будинчок на шасть»	16,30, 23,30 Голівне
20,00 Хіф «Шибайголова»	17,00 Особю до події
22,35, 0,10 Хіф «Електар»	17,30 Невідомос Росія
0,00 Звернення Президента	
0,30 Хіф «Місис Канкара»	
2,30 Служба розшуку дітей	
2,35 Тіс «СуперКопи»	

5,55 Тіс «Надприродне»	10,30 Америка. Велика подорож
9,05 Міф «Angry Birds у кіно»	12,00, 19,00 Грані часу
10,50 Хокання на викивання	15,00, 22,00 Політвона Америка
14,35 Хіф «Поліцейська академія»	15,00, 22,30 DW. Мабутіте сьогодні
16,25 Хіф «Поліцейська академія 2»	16,00, 23,00 Сарпенські цінності
18,00 Тіс «Будинчок на шасть»	16,30, 23,30 Голівне
20,00 Хіф «Шибайголова»	17,00 Особю до події
22,35, 0,10 Хіф «Електар»	17,30 Невідомос Росія
0,00 Звернення Президента	
0,30 Хіф «Місис Канкара»	
2,30 Служба розшуку дітей	
2,35 Тіс «СуперКопи»	

5,55 Тіс «Надприродне»	10,30 Америка. Велика подорож
9,05 Міф «Angry Birds у кіно»	12,00, 19,00 Грані часу
10,50 Хокання на викивання	15,00, 22,00 Політвона Америка
14,35 Хіф «Поліцейська академія»	15,00, 22,30 DW. Мабутіте сьогодні
16,25 Хіф «Поліцейська академія 2»	16,00, 23,00 Сарпенські цінності
18,00 Тіс «Будинчок на шасть»	16,30, 23,30 Голівне
20,00 Хіф «Шибайголова»	17,00 Особю до події
22,35, 0,10 Хіф «Електар»	17,30 Невідомос Росія
0,00 Звернення Президента	
0,30 Хіф «Місис Канкара»	
2,30 Служба розшуку дітей	
2,35 Тіс «СуперКопи»	

5,55 Тіс «Надприродне»	10,30 Америка. Велика подорож
9,05 Міф «Angry Birds у кіно»	12,00, 19,00 Грані часу
10,50 Хокання на викивання	15,00, 22,00 Політвона Америка
14,35 Хіф «Поліцейська академія»	15,00, 22,30 DW. Мабутіте сьогодні
16,25 Хіф «Поліцейська академія 2»	16,00, 23,00 Сарпенські цінності
18,00 Тіс «Будинчок на шасть»	16,30, 23,30 Голівне
20,00 Хіф «Шибайголова»	17,00 Особю до події
22,35, 0,10 Хіф «Електар»	17,30 Невідомос Росія
0,00 Звернення Президента	
0,30 Хіф «Місис Канкара»	
2,30 Служба розшуку дітей	
2,35 Тіс «СуперКопи»	

5,55 Тіс «Надприродне»	10,30 Америка. Велика подорож
9,05 Міф «Angry Birds у кіно»	12,00, 19,00 Грані часу
10,50 Хокання на викивання	15,00, 22,00 Політвона Америка
14,35 Хіф «Поліцейська академія»	15,00, 22,30 DW. Мабутіте сьогодні
16,25 Хіф «Поліцейська академія 2»	16,00, 23,00 Сарпенські цінності
18,00 Тіс «Будинчок на шасть»	16,30, 23,30 Голівне
20,00 Хіф «Шибайголова»	17,00 Особю до події
22,35, 0,10 Хіф «Електар»	17,30 Невідомос Росія
0,00 Звернення Президента	
0,30 Хіф «Місис Канкара»	
2,30 Служба розшуку дітей	
2,35 Тіс «СуперКопи»	

5,55 Тіс «Надприродне»	10,30 Америка. Велика подорож
9,05 Міф «Angry Birds у кіно»	12,00, 19,00 Грані часу
10,50 Хокання на викивання	15,00, 22,00 Політвона Америка
14,35 Хіф «Поліцейська академія»	15,00, 22,30 DW

Миколаївський
хронограф

Історичні події у вересні - жовтні

Миколаївець, який будував
медицину Ізраїлю

28 вересня 1891 року в Миколаєві народився Авігдор Шнеур-Залман - лікар, який став одним із піонерів боротьби з малярією та туберкульозом в Ерец-Ізраїль і одним із творців громадської медицини в Ізраїлі.

Він виріс у родині любавицьких хасидів, здобув традиційну освіту, а потім закінчив медичний факультет Дерптського університету. Під час Першої світової війни був військовим лікарем. 1919 року прибув з Одеси до Ерец-Ізраїль. Працював у Галілеї, Цфаті, Тверії, Хайфі й Тель-Авіві, долучився до створення Ліги боротьби з туберкульозом та профспілки лікарів.

Літаки ремонтували
при школі льотчиків

29 вересня 1939 року в Миколаєві при школі морських льотчиків відкрили авіаційні ремонтні майстерні. З них згодом виросло велике підприємство, пов'язане з історією миколаївської авіації.

Тут ремонтували літаки У-2, Р-5 та інші машини, а також авіаційні двигуни. У

липні 1941 року майстерні евакуювали до селища Безенчук у Куйбишевській області. 1944-го вони перебралися до Степанівки на Херсонщині, а 1949 року повернулися до Миколаєва - на Кульбакіне.

Перша жіноча школа
стала гімназією

1 жовтня 1863 року в Миколаєві відкрили жіночу школу першого розряду. Згодом вона стала Маріїнською жіночою гімназією - важливим міським осередком жіночої освіти. Тут, зокрема, готували домашніх учительок.

Будівлю гімназії спроектував міський архітектор Євген Штуkenберг. У навчальному закладі була власна бібліотека, а сама гімназія стала важливою частиною освітньої історії Миколаєва.

Газета, яка починалася
з оголошень

1 жовтня 1882 року вийшов перший номер «Николаевского листка объявлений». Його видавав інженер Василь Даценко, майбутній міський голова. Редакція містилася на розі Соборної та Спаської, друкували га-

зету в типографії Митрофана Рюміна.

На сторінках були не лише оголошення, а й новини міста, матеріали про торгівлю, суди, театр і музику, листи читачів. Номер коштував п'ять копійок, річна передплата з пересиланням - п'ять карбованців. У 1884 році газета стала «Николаевским листком», а згодом - «Южанином», пізніше отримавши назву «Южная Россия».

Губернський центр
на кілька місяців

8 жовтня 1802 року Миколаїв став центром Миколаївської губернії. Але вже 15 травня 1803-го губернське правління перевели до Херсона, а в серпні губернію перейменували на Херсонську.

Отже, період губернського статусу Миколаєва виявився зовсім коротким - місто втратило цей статус ще до завершення наступного року.

У Висунську
була своя
республіка

2 жовтня 1919 року у Висунську - нині селі Баштанського району - та навколишніх селах проголосили Висунську ра-



дянську республіку. Вона виникла під час селянських повстань, що охопили південь України.

Проіснувала республіка менше місяця. Після наступу військ генерала Денікіна повстання придушили. Так Висунськ на короткий час став центром власної республіки - події, яка сьогодні майже не згадується за межами краєзнавчих досліджень.

Ім'я осеред зірок

4 жовтня 1840 року в Миколаєві народився Віктор Карлович Кнорре - астроном із незвичайною родиною. Його батько Карл Фрідріх і дід Ернст Фрідріх теж були астрономами. Сам Віктор працював у Миколаєві, Пулкові та Берліні, вивчав зорі, комети й великі небесні тіла.



Він відкрив чотири такі тіла - Корониду, Енону, Гіпатію та Пентесілею. Крім того, Кнорре створював прилади для спостережень за небом. А згодом його власне ім'я опинилося серед зірок: один із небесних об'єктів отримав назву Кнорре. І це особливо цікаво, адже вона нагадує одразу про три покоління родини, присвячені астрономії.

Рампа

Театр, який
продовжує говорити

У Миколаєві триває XXVIII Міжнародний театральний фестиваль «Мельпомена Таврії». Його програма цього року виходить за межі театральної сцени: вистави, читки, поетичні вечори й творчі зустрічі відбуваються у театрах, музеях та бібліотеках міста.

У межах фестивалю студенти Миколаївського фахового коледжу культури та мистецтв представили читку п'єси «Коротка» Вишні Вишневої. На сцені Миколаївського драматичного театру дніпровський «ДРАМІКОМ» показав «Месопотамію» за прозою Сергія Жадана.



До фестивальної програми увійшов і поетичний вечір режисера та актора Гіо Пачкорії «Торкатися сенсів» у Миколаївському художньому музеї. А в Центральній бібліотеці імені М. Л. Кропивницького відбувся творчий вечір херсонсько-львівської поетеси Олександри Пуляєвої.

«Мельпомена Таврії» продовжується. Попереду - нові вистави, зустрічі й відкриття, а отже, ще багато приводів для розмови про театр і про життя, яке він відображає.

Фото Ігоря ЄРМОЛАЄВА.

Невідоме про відоме

Плед тут ні до чого: секрет
скандинавського щастя

Чому жителі північних країн роками опиняються серед людей, які найвище оцінюють своє життя? Невже вся справа у свічках, пледах, каві та модному хюге? Насправді за цими приємними атрибутами повсякденності стоїть значно серйозніша річ - у людини є відчуття, що у складний момент вона не залишиться сама.

Можна купити свічки, загорнути в плед і поставити на стіл чашку гарячої кави. Але щасливішим автоматично від цього не станеш. Важливіше інше: людина має знати, що завтра їй не доведеться долати життєві труднощі наодинці.

Саме це, на думку дослідників, значною мірою пояснює високий рівень добробуту в Норвегії, Данії, Швеції, Фінляндії та Ісландії. Цій темі присвячений матеріал американ-

ської газети The New York Times, журналісти якої намагалися розібратися, що насправді стоїть за знаменитим «північним щастям».

Звідси й інше ставлення до роботи. Вона має бути частиною життя, але не поглинати його цілком. Робочий час регулюється, поширена часткова зайнятість, а відпустка сприймається як нормальна частина трудового життя. Втрата роботи теж не обов'язково означає фінансову катастрофу: соціальні гарантії дають можливість пережити перехідний період і знайти нове місце.

Не менш важлива можливість поєднувати роботу з родиною. Підтримка батьків, доступні дитячі садки та система відпусток дозволяють не обирати між кар'єрою та дітьми. Особливо помітно це позначилося на становищі жінок, які давно активно беруть участь в економічному житті північних країн.

Є в цій моделі й менш помітна складова - відчуття справедливості. Різниця в доходах відносно невелика, профспілки мають вагу в переговорах із роботодавцями, а соціальна система допомагає людині не опинитися одразу на самому дні після життєвої невдачі.

Але самими грошима спокій не поясниш. Один із найважливіших ресурсів - довіра. У північних країнах люди загалом більше довіряють державним інституціям, сусідам та оточенню. Це означає менше щоденної настороженості: не потрібно постійно очікувати, що тебе обдурять, обійдуть чи скористаються твоєю вразливістю.

А що ж свічки, пледи та знаменитий хюге? Вони нікуди не зникають. Довгі темні зими зробили домашні вечори важливою частиною життя: тут прийнято відпочивати, розмовляти, зустрічатися з близькими й просто бути разом. Тепле світло та проста їжа перетворилися на маленькі щоденні ритуали.

Виходить парадокс: скандинавський спосіб життя починається не зі свічки на столі. Спочатку людина отримує можливість спокійно дивитися в завтрашній день, а вже потім знаходить час для вечереї, розмов і тихого вечора вдома.

Підготувала
Маруся ЛУГОВА.

Кулінарна скарбничка

Каша, від якої «розтанув» Шевченко

Не поспішайте викидати вчорашню пшоняну кашу. Додайте яблука, трохи меду, родзинок - і матимете рум'яну бабку, яку не соромно поставити навіть на святковий стіл. А головне - ця проста страва має цілком українську історію.



Пшоняна бабка з яблуками

Потрібно: 200 г пшона, 3-4 яблука, 500 мл молока, 2 яйця, 50 г вершкового масла, 2-3 ст. ложки меду, 40 г родзинок, дрібка солі. За бажанням - мак або волоські горіхи.

Пшоно здавна було одним із головних продуктів селянської кухні. З нього варили каші та кулеші, додавали до начинок, а залишки готової каші перетворювали на нові страви. Однією з них була пшоняна бабка - запіканка з каші, яєць та інших доступних продуктів.

А тепер - несподівана деталь. Пшоняну кашу любив Тарас Шевченко. Під час одного з обідів Кобзареві подали кашу, зварену на раковій ющі та присипану кропом. За спогадами письменника й етнографа Олександра Афанасьєва-Чужбинського, Шевченко так уподобав страву, що мемуарист написав: поет від неї «совершенно растаял».

Саму назву «пшоняна бабка» зафіксовано в українській лексикографічній традиції кінця XIX - початку XX століття. А яблука для вересневого варіанту - саме те, що потрібно: сезонний урожай, мед із комори, прості домашні продукти. Залишається тільки увімкнути духовку.

Пшоно добре промити гарячою водою, залити молоком, посолити й зварити густу кашу. Дати трохи охолонути.

Яблука очистити від серцевини й нарізати шматочками. Змішати з кашею, додати яйця, родзинки та мед. Якщо яблука кислі, меду можна покласти трохи більше. Добре пасуватиме ложка запареного маку або жменька подрібнених горіхів.

Форму змастити маслом, викласти суміш і розрівняти. Зверху покласти кілька шматочків масла. Запекати 30-35 хвилин при 180 °C, поки бабка не підрум'яниться.

Подавати можна теплою - зі сметаною, медом або просто так.

Підготувала О. ГАНЖА.

Господиням на замітку

М'ясо під краном - погана ідея

Принесли м'ясо з магазину - і перше, що робите, вмикаєте кран? Саме цю звичку фахівці радять залишити в минулому. Здається, що вода змие все зайве, але насправді разом із бризками по кухні можуть розлетітися бактерії з поверхні м'яса.



Вода заважає і добре обсмажити м'ясо. Поки з поверхні випаровується волога, шматок гірше підрум'янюється і радше тушкується, ніж смажиться. Щоб отримати рум'яну скоринку, м'ясо краще просто промокнути паперовим рушником.

А щодо безпеки все вирішує не кран, а правильна обробка. Сире м'ясо тримають окремо від готових продуктів, а для нього бажано використовувати окрему обробну дошку. Після роботи ніж, дошку та робочу поверхню мийте гарячою водою з мийним засобом.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД, опубліковані на 11-й стор.

3А ВЕРТИКАЛЬНО: 1. Кочерга. 2. Кріп. 3. Адам. 5. Крах. 6. Арат. 30р. 42. Тирп. 43. Бекар. 44. Купер. 45. Австрія. 46. Рафаель. 30р. 32. Вінок. 35. Узор. 36. Коломийка. 37. Туга. 38. Азор. 40. Реві-тон. 21. Цезар. 22. Гага. 23. Фак. 26. Ескорт. 27. Лак. 30. Же-21. Цезар. 22. Гага. 23. Фак. 26. Ескорт. 27. Лак. 30. Же-

3А ГОРИЗОНТАЛЬНО: 1. Конклава. 4. Еквадор. 8. Пікап. 11. Запах. 13. Етап. 14. Мономах. 15. Теща. 16. Грац. 18. Бенедік. 20. Песо. 21. Цезар. 22. Гага. 23. Фак. 26. Ескорт. 27. Лак. 30. Же-

34. Патруль. 39. Ретт. 40. Ралі. 41. Руда. 42. Тема. 34. Патруль. 39. Ретт. 40. Ралі. 41. Руда. 42. Тема.

Центнер. 18. Банжок. 19. Санкція. 20. Патріот. 23. Фол. 24. Хек. 28. 7. Рубанок. 8. Палац. 9. Локер. 10. Копега. 11. Забіл. 12. Херес. 17. 3А ВЕРТИКАЛЬНО: 1. Кочерга. 2. Кріп. 3. Адам. 5. Крах. 6. Арат. 30р. 42. Тирп. 43. Бекар. 44. Купер. 45. Австрія. 46. Рафаель. 30р. 32. Вінок. 35. Узор. 36. Коломийка. 37. Туга. 38. Азор. 40. Реві-тон. 21. Цезар. 22. Гага. 23. Фак. 26. Ескорт. 27. Лак. 30. Же-

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАМІР ОТРИМАТИ ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «БАЛКЕР» (ТОВ «БАЛКЕР»).

Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ - 32508612.

Місцезнаходження суб'єкта господарювання: 25006, Кіровоградська обл., м. Кропивницький, вул. Кропивницького, буд. 139. Контактний номер телефону 050-318-40-80, e-mail: info@balker.com.ua.

Місцезнаходження об'єкта/промислового майданчика: Україна, 54020, Миколаївська обл., Миколаївська міська територіальна громада, м. Миколаїв, Заводський район, вул. Шо-сейна, буд. 111-А.

Мета отримання дозволу на викиди: отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря для існуючого об'єкта.

ТОВ «БАЛКЕР» є існуючим об'єктом та згідно з ст. 3 ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII від 13.05.2022 р., вид діяльності підприємства не підлягає оцінці впливу на довкілля, тому висновок з оцінки впливу на довкілля відсутній.

ТОВ «БАЛКЕР» здійснює діяльність з приймання, сортування, подрібнення та тимчасового зберігання металобрухту. Річний обсяг металобрухту, що приймається та сортується підприємством, становить до 10 000 тонн на рік.

Джерелами утворення та викиду забруднюючих речовин на об'єкті є: виробниче та енергетичне господарство.

Технологічне обладнання підприємства - побутова твердопаливна піч (1 од.) потужністю 18 кВт, зварювальний апарат (1 од.) потужністю 3 кВт, газовий різак (1 од.) потужністю 7 кВт, ручна кутова шліфувальна машина (1 од.) потужністю 2 кВт.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря здійснюються 5 стаціонарними джерелами.

Види та обсяги викидів: обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря становить 2,495 т/рік, з них (т/рік): заліза оксид (у перерахунку на залізо) - 0,023; марганець і його сполуки (у перерахунку на двоокис марганцю) - 0,001; речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікрочастинки та волокна) - 0,465 (в т.ч. титану діоксид 0,000; кремнію діоксид - 0,000); оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO2]) - 0,020; азоту(1) оксид [N2O] - 0,000; оксид вуглецю - 0,020; вуглецю діоксид - 1,964; неметанові леткі органічні сполуки (НМЛОС) - 0,002 (в т.ч. вуглеводні насичені C12-C19 (розчинник РПК-26611 і ін.) у перерахунку на сумарний органічний вуглець - 0,002); метан - 0,000.

ТОВ «БАЛКЕР» відноситься до III групи за ступенем впливу на стан забруднення атмосферного повітря.

Заходів щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва, заходів щодо скорочення викидів не передбачено.

Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають законодавству.

За додатковою інформацією звертатися до розробника документації ТОВ «КОМПАНІЯ ЛІМІТ ПЛЮС», телефон (096) 669-88-48.

Зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди можуть надсилатися протягом 30 календарних днів до Управління екології та природних ресурсів Миколаївської обласної військової адміністрації за адресою: 54029, м. Миколаїв, пр. Центральний, 16, телефон: (0512) 46 04 27, e-mail: ecolog@mk.gov.ua.

Здоровенькі були!

Що може ховатися у вашому душі

Ми звикли думати про душ як про щось абсолютно безпечне: відкрив кран - і підставився під теплу воду. Але саме в душовій лійці, бойлері чи системі кондиціонування за певних умов можуть розмножуватися бактерії Legionella. Вони здатні спричинити легіонельоз - інфекцію, яка іноді перебігає як тяжка пневмонія. Як не створювати для бактерії сприятливих умов, розповіли фахівці Микола вського обласного центру контролю та профілактики хвороб.



Тому потенційними джерелами зараження можуть бути душові лійки, деякі системи кондиціонування, фонтани, гідромасажні ванни та інші установки, що утворюють водний туман. Водночас легіонельоз зазвичай не передається від людини до людини. Просто випити заражену воду теж недостатньо для зараження - небезпечно, коли вона потрапляє безпосередньо в дихальні шляхи.

Підступність хвороби ще й у тому, що симптоми з'являються не одразу - зазвичай через 2-10 днів. Починається вона часто різко: підвищується температура, з'являються сильна слабкість, головний і м'язовий біль, кашель, задишка, біль у грудях. Можливі нудота та діарея. У тяжких випадках розвивається пневмонія.

Що робити? Найперше - не давати воді довго застоюватися та стежити за чистотою душової лійки. Температуру в бойлері фахівці радять підтримувати вище 60 °C. Душові насадки та інші деталі, на яких накопичується наліт, потрібно регулярно очищати.

Кондиціонер теж не варто залишати без уваги. Фільтри домашніх і автомобільних систем рекомендують очищати та дезінфікувати щонайменше двічі на рік.

А якщо після можливого контакту з водним аерозолем раптом з'явилися висока температура, сильний кашель або задишка - не списуйте все на звичайну застуду. У такій ситуації варто звернутися до лікаря.

Лікар із грядки: гарбуз

Гарбуз - той рідкісний овоч, у якого в справу можна пустити майже все. М'якоть, насіння, а в молодих плодів - навіть шкірку використовують у кулінарі. Та цікавий він не лише своєю універсальністю. У склянці сирого гарбуза - близько 30 кілокалорій, зате є клітковина, калій, магній і каротиноди.

Помаранчевий колір гарбуза - своєрідна підказка природи. У його м'якоті містяться лютеїн і зеаксантин - речо-

вини, які накопичуються в сітківці ока та допомагають підтримувати її захист. Клітковина сприяє нормальній роботі кишечника, а калій і магній необхідні для роботи серця та судин.

Не поспішайте викидати гарбузове насіння. Його можна промити, добре висушити й злегка підсмажити - вийде проста домашня закуска. М'якоть зручно одра-

зу запекти, перебити в пюре та заморозити невеликими порціями. У зимку воно стане в пригоді для супу, каші, оладок чи навіть соусу. І зовсім необов'язково робити гарбуз солодким: він добре поєднується з часником, паприкою, чебрецем та іншими прянощами.

Є й невелика пересторога: гарбуз корисний у розумній кількості. Велика порція клітковини може спричинити здуття та дискомфорт. Перед приготуванням плід потрібно ретельно вмити, особливо якщо плануєте використовувати шкірку.

Підготувала Віра СТЕПАНЕНКО.



Традиції

Календар народних прикмет

28 вересня -
Собор преподобних
отців Києво-Печерських
у Ближніх печерах

Цього дня згадують багатьох подвижників Києво-Печерської лаври, чиї мощі спочивають у Ближніх печерах. Серед них були не лише ченці, а й лікарі, іконописці, літописці, люди з князівського оточення. Згодом підземні печери стали своєрідним некрополем давнього Києва. А за старим стилем 28 вересня вшановували святого Микиту Готфського. Саме тому в народі день називали Микитой Гусятником.

Назва добре пояснює, чим у цей час займалися в селянських господарствах. Гусей, яких усе літо відгодовували, починали забивати, м'ясо заготовляли про запас, а пух і пір'я використовували в господарстві. Та й живих птахів не залишали без уваги: якщо гуси ховали голову під крило, чекали похолодання. Дикі зграї теж були своєрідним прогнозом. Рано відлетіли - зима близько. Високо летять - холоди не поспішають, низько - погода невдовзі зміниться.

29 вересня -
преподобний Кіріак,
пустельник

Кіріак жив у V столітті й багато років провів самотником у пустелі. За церковним переказом, він присвятив життя молитві та суворій аскезі. Йому приписують неабияку витривалість і довголіття: згідно з житієм, Кіріак прожив понад сто років.

Цікавили людей і звичайні, на перший погляд, речі. Наприклад, без потреби намагалися не вдягати чужого одягу: вірили, що разом із річчю можна «перейняти» долю її господаря. А за небом і деревами вгадували майбутнє. Ясна зоряна ніч обіцяла добрий урожай наступного року, а листя, яке пожовкло, але довго не опадало, - затягну осінь.

30 вересня - святий
Михайл, перший
митрополит Київський
і всієї Русі

Про першого Київського митрополита Михайла історичних відомостей небагато. Церковна традиція вважає, що наприкінці X століття він прибув до Києва з Константинополя, за князя Володимира, і брав участь у становленні християнської церкви. Йому також традиційно приписують участь у хрещенні киян.

А за старим календарем 30 вересня було днем Віри, Надії, Любові та їхньої матері Софії. У народі його називали бабиними іменами й вва-



жали жіночим днем. Існував незвичайний звичай: жінки збиралися разом і плакали. Іноді навіть без особливої причини. Вважалося, що так можна виплакати накопичений смуток і «випустити» з дому біду. Поплакавши, поверталися до звичайних справ і вже з легшим серцем дивилися вперед.

1 жовтня - Покрова
Пресвятої Богородиці

За новим календарем Покрову відзначають 1 жовтня, тоді як раніше святкували 14-го. В основі свята - давній переказ про явлення Богородиці у Влахернському храмі Константинополя. Під час молитви святий Андрій Юродивий побачив Діву Марію, яка простягнула над людьми свій покров. Цікаво, що особливо широко свято поширилося саме на Русі, тоді як у Візантії згодом втратило колишнє значення.

Для наших предків Покрова була не просто церковним святом, а помітною межею року. Польові роботи добігали кінця, зате починався весільний час. Дівчата чекали цього дня з особливим інтересом: вірили, що та, яка першою поставить свічку Богородиці, раніше за інших вийде заміж. Просили про доброго судженого, готували рушники.

2 жовтня -
святий мученик
Кипріан,
мучениця Юстина,
преподобний Андрій

Історія Кипріяна могла б стати сюжетом пригодницької повісті. За церковним переказом, спочатку він був язичницьким жрецем і займався магією. Усе змінилося після зустрічі з християнкою Юсти-

ною, яку Кипріан намагався підкорити чаклунством. Зрештою він відмовився від колишнього життя, прийняв християнство і став єпископом.

А народний календар цього дня нагадує про зовсім мирне заняття - бджільництво. Пасічники готували вулики до зими й придивлялися, як бджоли запечатають свої домівки. Чим більше воску та прополісу використовували комах, тим холоднішої зими чекали. Був і своєрідний моральний заповіт дня: не вихвалитися, не розповідати чужим про сімейні плани й не сваритися. Вважалося, що зайві слова можуть накликати неприємності.

3 жовтня -
святий мученик
Діонісій Ареопатит

Діонісій Ареопатит - одна з найзагадковіших постатей раннього християнства. Церковна традиція вважає його єпископом Афін і мучеником. У Середньовіччі ім'я Діонісія стало особливо відомим завдяки творам про небесну ієрархію, ангелів і духовний світ.

Народні прикмети цього дня були набагато земнішими. Дивилися на павутиння: якщо воно довго трималося в траві та літало в повітрі, чекали сухої погоди. В окремих місцевостях гілочку осики носили як оберег. А перед дзеркалом намагалися довго не затримуватися. За повір'ям, того дня власне відображення могло показати людині те, чого їй знати не варто.

4 жовтня -
святий мученик
Ієрофей, єпископ
Афінський

За церковним переказом, Ієрофей був учнем апостола Павла і першим єпископом афінської громади. Його вважають одним із перших християнських єпископів Афін.

А тим часом у селянському господарстві вже не до спочинку - зиму треба зустріти у всеозброєнні. Перевіряли запаси, утеплювали хліви й комори, заготовляли корм і паливо. Під час молотби в деяких місцевостях працювали навіть уночі: біля току розпалювали вогонь, співали, розмовляли, а після роботи їли гарячу кашу. Праця ставала спільним обрядом. І знову придивлялися до природи: якщо миші перебиралися ближче до людського житла - чекали ранніх холодів, а високий міцний мурашник вважали ознакою суворої зими.

Гороскоп

Астропрогноз

з 28 вересня по 4 жовтня 2026 року



CAPRICORNUS

КОЗОРИГ (22.12 - 20.01). Козерогам варто зосередитися на роботі та фінансових питаннях. Відкладені справи можуть нарешті зрушити з місця. Не вимагайте миттєвих результатів ні від себе, ні від інших. У стосунках допоможе спокійна розмова.

Сприятливі: 28, 30 вересня.
Несприятливі: 2, 4 жовтня.



AQUARIUS

ВОДОЛІЙ (21.01 - 19.02). Водоліям тиждень може принести нові ідеї та цікаві можливості. Перед прийняттям рішень варто перевірити всі деталі. У фінансових питаннях небажано діяти імпульсивно. Кінець тижня добре підходить для зустрічей і планування.

Сприятливі: 29 вересня, 1 жовтня.
Несприятливі: 2, 3 жовтня.



PISCES

РИБИ (20.02 - 20.03). Рибам варто поєднувати інтуїцію з практичним підходом. На роботі можливе тимчасове уповільнення справ, тому поспішати не потрібно. У стосунках допоможуть терпіння та уважність. Вихідні краще присвятити відпочинку та відновленню сил.

Сприятливі: 30 вересня, 4 жовтня.
Несприятливі: 2, 3 жовтня.



ARIES

ОВЕН (21.03 - 20.04). Тиждень вимагатиме від Овнів терпіння та обдуманих рішень. На роботі можливе повернення до незавершених справ. У стосунках краще уникати різких слів. Наприкінці тижня варто більше часу приділити відпочинку.

Сприятливі дні: 29 вересня, 1 жовтня.
Несприятливі: 2, 4 жовтня.



TAURUS

ТЕЛЕЦЬ (21.04 - 21.05). Тельці зможуть упорядкувати робочі та фінансові справи. Не варто поспішати з рішеннями, якщо умови залишаються незрозумілими. Більше уваги приділіть родині та близьким. Спокійний темп допоможе уникнути помилок.

Сприятливі: 28 вересня, 1 жовтня.
Несприятливі: 30 вересня, 3 жовтня.



GEMINI

БЛИЗНЮКИ (22.05 - 21.06). Близнюкам доведеться займатися кількома справами одночасно. Важливі документи й повідомлення бажано перевіряти двічі. Нові ідеї будуть корисними, якщо не поспішати з їх реалізацією. Вихідні сприятливі для відпочинку.

Сприятливі: 30 вересня, 1 жовтня.
Несприятливі: 2, 3 жовтня.



CANCER

РАК (22.06 - 23.07). Ракам варто завершити справи, які давно відкладалися. На роботі знадобляться витримка та уважність. Не поспішайте відповідати на критику чи різкі слова. Наприкінці тижня з'явиться більше часу для себе.

Сприятливі: 29 вересня, 4 жовтня.
Несприятливі: 2, 3 жовтня.



LEO

ЛЕВ (24.07 - 23.08). Левам доведеться дещо знизити темп і розібратися з накопиченими справами. У професійній сфері результат залежатиме від послідовності. Не варто вступати у суперечки через дрібниці. Вихідні краще присвятити відпочинку.

Сприятливі: 28, 30 вересня.
Несприятливі: 2, 4 жовтня.



VIRGO

ДІВА (24.08 - 23.09). Для Дів тиждень буде сприятливим для роботи та наведення порядку. Вдасться завершити кілька справ, які раніше відкладалися. У фінансах бажано уникати імпульсивних витрат. У стосунках допоможуть щирість і уважність.

Сприятливі: 1, 2 жовтня.
Несприятливі: 29 вересня, 3 жовтня.



LIBRA

ТЕРЕЗИ (24.09 - 23.10). Терезам доведеться шукати баланс між роботою та особистими справами. Середина тижня підходить для переговорів і планування. Важливі рішення краще не приймати поспіхом. Вихідні допоможуть визначитися з подальшими пріоритетами.

Сприятливі: 28 вересня, 1 жовтня.
Несприятливі: 2, 4 жовтня.



SCORPIO

СКОРПІОН (24.10 - 22.11). Скорпіонам варто уважніше ставитися до інформації та домовленостей. Робочі документи бажано перевіряти перед підписанням. Не намагайтеся контролювати абсолютно все. Вихідні сприятливі для спокійного аналізу планів.

Сприятливі: 30 вересня, 4 жовтня.
Несприятливі: 2, 3 жовтня.



SAGITTARIUS

СТРІЛЕЦЬ (23.11 - 21.12). Стрільцям не варто брати на себе надто багато зобов'язань. Робочі плани можуть дещо змінитися, тому залишайте запас часу. У спілкуванні допоможуть відвертість і стриманість. Наприкінці тижня знайдеться час для приємного відпочинку.

Сприятливі: 29 вересня, 1 жовтня.
Несприятливі: 2, 3 жовтня.

ПОСЛУГИ

ЛІКУВАННЯ АЛКОГОЛЬНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ

Виведення із запою.
Кодування.

Підтримуюча терапія
залежностей.

Клініка
лікаря Авербуха О. І.

☎ 050-33-72-053,

096-33-72-053.

Сайт: mind.com.ua

Ліцензія №329194 МОЗУ від 31.01.2002 р.

Нарізка скла. Доставка. Встановлення.

☎ 095-697-79-84.

РІЗНЕ

Втрачений атестат про повну загальну середню освіту серії РГ №006591, виданий 17 червня 1998 року Шевченківською середньою школою на ім'я Токар Тетяни Миколаївни, вважати недійсним.

Запрошуємо власників/користувачів земельної ділянки № 243 по вул. Перемоги в с. Ковалівка Ольшанської селищної територіальної громади Миколаївського району Миколаївської області на погодження меж суміжної ділянки № 245 на 02.10.2026 о 10:00.
☎ 067-580-95-20.

Запрошуємо власників/користувачів земельної ділянки № 251 по вул. Перемоги в с. Ковалівка Ольшанської селищної територіальної громади Миколаївського району Миколаївської області на погодження меж суміжної ділянки № 247 на 02.10.2026 о 10:30.
☎ 067-580-95-20.

Втрачене посвідчення дитини з багатодітної сім'ї, видане Адміністрацією Заводського району м. Миколаєва на ім'я Трошинський Ярослав Євгенович, вважати недійсним.

Втрачене свідоцтво про неповну загальну середню освіту МК 19207036, видане ЗОШ № 37 м. Миколаєва на ім'я Саргсян Едгар Славиковіч, вважати недійсним.

02.10.2026 р. о 10:00 буде здійснюватися встановлення меж земельної ділянки на замовлення гр. Сала Руслана Григорійовича, яка знаходиться за адресою: село Гуріївка, вул. Піщана, 24, Миколаївський район, Миколаївська область.

Просимо власників та користувачів суміжної земельної ділянки, яка знаходиться по вул. Піщаній, 25 проху бути присутніми при встановленні меж.
☎ 050-245-53-67.

ПІВДЕННА ПРАВДА

Тел. відділу реклами
(Viber, Telegram,
WhatsApp)

+380 66 857 25 00,

+380 97 452 06 20.

Інформує Управління Південного офісу Держаудитслужби в Миколаївській області

«ПРЯМІ ТЕЛЕФОННІ ЛІНІЇ»
ДЕРЖАВНИХ АУДИТОРІВ
З ГРОМАДЯНАМИ
У ЖОВТНІ 2026:

02.10.2026, 11.00-12.00

«Пряма телефонна лінія»
(0512) 37-62-84.

На запитання відповідатиме заступник начальника Управління – начальник відділу взаємодії з правоохоронними органами Володимир Володимирович Урсул.

09.10.2026, 10.00-11.00

«Пряма телефонна лінія»
(0512) 37-62-21.

На запитання відповідатиме заступник начальника Управління – начальник відділу контролю в аграрній галузі, екології та природокористування Дмитро Анатолійович Степанюк.

«Гаряча телефонна лінія»
(0512) 37-62-47.

Очевидне - неймовірне

П'ятницю придумали маркетологи

Знаменитий шведський «п'ятничний затишок» виявився не давньою традицією, а результатом рекламної кампанії. Fredagsmys - це вечір без генерального прибирання, складних страв і робочих справ: пледи, свічки, проста жа, фільми та близькі люди. Про це повідомляє польське видання Interia Kobieta.



люю, що швидко перестала бути лише рекламним прийомом і перетворилася на частину шведської культури.

Тепер для багатьох шведів п'ятничний вечір - майже ритуал: після робочого тижня потрібно не встигнути переробити всі справи, а навпаки - нарешті дозволити собі нічого не робити.

Традиція виникла у 1980-1990-х роках завдяки рекламній кампанії виробника сніків. Ідея виявилася настільки вда-

Як правильно... сякатися



Виявляється, навіть звичайний нежить може стати предметом серйозного наукового дослідження.

Японські вчені з'ясували, що різке й коротке сякання - не

найефективніший спосіб очистити ніс. Набагато краще працюють повільні та глибокі видихи. Про це повідомляє Daily Mail.

Дослідники з Медичного коледжу Вакаями вивчали швидкість та об'єм повітряного потоку за різних способів сякання. Виявилось, що тривалий видих допомагає ефективніше виводити слиз із носових ходів. За це незвичайне дослідження вчені отримали Шнобелівську премію - нагороду за роботи, які спочатку викликають усмішку, а потім змушують замислитися.

Молоко з тарганів

Таргани можуть виявитися несподіваним джерелом живих речовин.

Учені виявили в деяких видів цих комах білкові кристали, енергетична цінність яких приблизно втричі вища, ніж у коров'ячого молока. Про це повідомляє Daily Mail.

Йдеться, звісно, не про те, щоб збирати «молоко» з тарганів. Дослідників зацікавили білки,



що містяться в ньому, та можливість їхнього застосування в майбутньому.

Неочікуваний ідеал



Дослідники Абердинського університету з'ясували, які жіночі фігури чоловіки найчастіше вважають привабливими. Учасникам із різних країн показували зображення жінок із різною статуєю та просили розташувати їх за ступенем привабливості.

Результат виявився несподіваним: найчастіше обирали фігури з ІМТ близько 19. Однак згодом з'ясувалося, що худіших жінок чоловіки сприймали як молодших. Після врахування віку привабливими виявилися й більш округлі фігури з ІМТ приблизно 23-25.

Гієни як політики

Плямисті гієни здатні плести інтриги майже як люди. Вони живуть великими кланами, запам'ятовують численні соціальні зв'язки й розуміють, хто з ким дружить, конфліктує і кому краще не переходити дорогу. Про це повідомляє Space Daily.



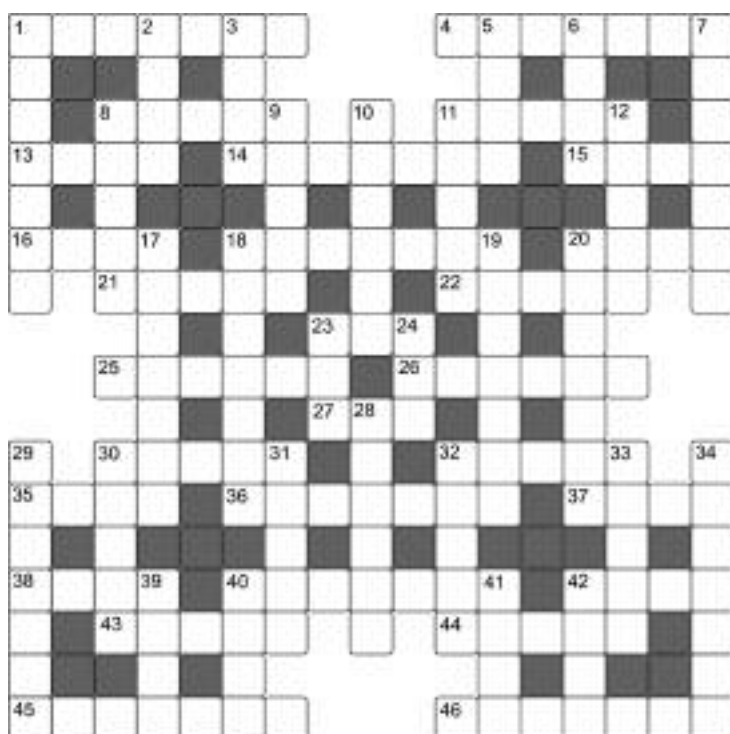
В одному клані може бути до 90 тварин. Групи постійно розпадаються та об'єднуються, а становище гієни залежить не

лише від сили, а й від союзників. Тварини впізнають родичів за голосом і запахом, пам'ятають їхній статус і можуть втручатися в конфлікти на боці родичів.

Новини від UP.MK.UA в Telegram.
Підписуйтесь
на наш канал
<https://t.me/upravda>

У хвилини дозвілля

Кросворд



ЗА ГОРИЗОНТАЛЛЮ: 1. Рада кардиналів, яка обирає папу римського. 4. Держава у Південній Америці. 8. Легка вантажівка для малого бізнесу. 11. Веде собаку по сліду. 13. Окрема ділянка шляху. 14. Князь із важкою шапкою. 15. Мати дружини. 16. Місто в Австрії. 18. Великий концерт на честь одного із його учасників. 20. Грошова одиниця Мексики. 21. Імператорський салат. 22. Безладне звучання багатьох голосів. 23. Вид заняття, трудової діяльності. 25. Улюблене місце целюліту. 26. Почесний супровід. 27.

Блискуче покриття. 30. Металевий кружечок для таксофону. 32. Квіткове кільце. 35. Візерунок поіншому. 36. Місто в Івано-Франківській області. 37. Почуття глибокого жалю, важкий настрій. 38. «Земіра та ...» — французька комічна опера-балет XVIII століття. 40. Фінансовий контролер. 42. Смугасти хижак. 43. Знак відміни дієза або бемоля. 44. Американський письменник, автор роману «Піонери». 45. Країна у центральній частині Європи. 46. Італійський художник, автор картини «Сікстинська мадонна».

ЗА ВЕРТИКАЛЛЮ: 1. Знаряд для управління дровами у печі. 2. Городня приправа. 3. Перша людина. 5. Розорення, банкрутство. 6. Коштовний камінь. 7. Столярний інструмент. 8. Букінгемський ... 9. Гра для любителів блефувати. 10. Товариш по роботі. 11. Окреме змагання на іподромі. 12. Міцне біле іспанське вино. 17. Кожен десятий із тонн. 18. Столиця Таїланду. 19. Захід впливу проти порушника. 20. Людина, яка любить свою країну. 23. Спортивне порушення. 24. Морська промислова риба. 28. Античний герой, улюбленець Афродіти. 29. Водяна німфа у слов'янській міфології. 30. Годівничка для тварин. 31. Разовий виступ артистів у програмі концерту. 32. Рішення суду. 33. Улюбленець публіки. 34. Загін охорони громадського порядку. 39. Ім'я Батлера із роману Маргарет Мітчелл «Розвіяні вітром». 40. Автомобільні перегони. 41. Потенційний метал. 42. Предмет розмови.

Газета виходить українською мовою. Може публікувати матеріали, не поділяючи точку зору авторів. Листування з читачами ведеться на сторінках газети.